

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การบริหาร

1.1 ความหมายของการบริหาร

1.2 ความสำคัญของการบริหาร

2. การบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

2.2 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

2.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

3. การแนะแนว

3.1 ความหมายของการแนะแนว

3.2 ความสำคัญของการแนะแนว

3.3 ขอบข่ายของการแนะแนว

3.3.1 ด้านศึกษารวบรวมข้อมูล

3.3.2 ด้านสารสนเทศ

3.3.3 ด้านให้คำปรึกษา

3.3.4 ด้านจัดวางตัวบุคคล

3.3.5 ด้านติดตามและประเมินผล

4. นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

5.2 งานวิจัยในประเทศ

การบริหาร

ความหมายของการบริหาร

จันทรานี สงวนนาม (2553 : 25) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การทำงานร่วมกับคนและกลุ่มบุคคลซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วยเครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณ เทคโนโลยีเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 43) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยการใช้กระบวนการในการบริหาร ได้แก่ การวางแผนงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การติดต่องาน การประเมินผลและการปฏิบัติงาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้หน้าที่ของผู้บริหารจึงมีการจัดวางนโยบาย การวางแผนและการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์หน้าที่เช่น การมอบหมายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน การประสานงานติดต่อ การจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งการติดตามประเมินผล

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2554 : 4) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือการดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการประสานสัมพันธ์มีระบบระเบียบกฎเกณฑ์สามารถใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 3) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การทำให้บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือการทำงานกับคนโดยคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

เฟสเตอร์ และเคท (Fester and Kettl. 1991 : 7) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง เป็นการจัดการที่ทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหารเป็นกระบวนการระดมความรู้ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุด

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 437) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง เป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้คือการตัดสินใจการสร้างแรงจูงใจภาวะผู้นำโดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของบุคคลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยกระบวนการวางแผนการจัดให้องค์กร การสั่งการ การควบคุม การติดตาม การประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการบริหาร

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554 : 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการมีทรัพยากรสนับสนุนมีกระบวนการประเมินผล การศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

อุทัย เลหาวิเชียร (ออนไลน์. 2556) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการพัฒนาหน่วยงานทางราชการหรือกระบวนการของรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาว่าอีกนัยหนึ่งก็คือการบริหารการพัฒนาจะช่วยให้กลไกต่าง ๆ ของรัฐ เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของงานพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ครรชิต มาลัยวงศ์ (ออนไลน์. 2557) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา มีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลวจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษา ผู้บริหาร การศึกษาของบ้านเมื่อนั้นเองหากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงมีความเข้าใจงานด้านการศึกษาและผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชน และประเทศชาติแล้วประเทศนั้นก็มีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้านในทางตรงกันข้ามหากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่งและทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและใช้ความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanmi. 1989 : 19) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการบริหารที่ต้องใช้การตัดสินใจในกระบวนการทำงานกับผู้อื่น เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ฟรีแมน (Freemen. 1992 : 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์การภาวะผู้นำและการควบคุมการทำงานของสมาชิกขององค์การและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระบบด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการบริหารให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยจัดให้มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบมีวิธีดำเนินการ และทรัพยากรสนับสนุนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

บรรจบ บุญจันทร์ (2556 : 38) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การร่วมกันทำกิจกรรมระหว่างผู้บริหารกับสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายขององค์กร

เรืองยศ แวดล้อม (ออนไลน์.2556) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดีต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์บทบาทเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อนำองค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและยังมีประสิทธิผลและยั่งยืนผู้นำที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2557 : 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนได้ร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านพฤติกรรมและด้านคุณธรรมให้บุคคลมีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยอาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลอาศัยทรัพยากรอย่างเหมาะสมให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

แคมเบล (Campbell. 1971 : 22) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 438) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบหลายประการเช่น การตัดสินใจ องค์กรแรงจูงใจ ภาวะผู้นำโดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการร่วมกันทำกิจกรรมของบุคคลหลายคน โดยอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในสถานศึกษาใช้กระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 9) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารและการจัดการสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปแต่ละด้านมีขอบข่าย ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจให้สถานศึกษาโดยมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาการหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

1.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.5 การนิเทศการศึกษาและการแนะแนวทางการศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ โดยมีขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2 การอนุมัติใช้จ่ายเงินงบประมาณ การ โอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.3 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณการตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณการตรวจสอบติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษางานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาการเบิกเงินจากคลัง การนำเงินส่งคลัง

2.6 การรับการเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินและงบการเงิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสถานศึกษาโดยขอขยายการบริหารงานบุคคล ดังนี้

3.1 การวางแผนอัตรากำลังการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งการจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้นการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุกประเภท การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.4 วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการการขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การส่งเสริมประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5 การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.6 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมการส่งเสริมสนับสนุนการขอรับใบอนุญาตและการขอใบประกอบวิชาชีพครู

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่ให้บริการสนับสนุนส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวกทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน โดยมีขอขยายการบริหารทั่วไป ดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายการศึกษาการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผนการบริหารงานการศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.2 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.3 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการดำเนินงานธุรการการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.4 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคลและบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า ขอขยายของการบริหารสถานศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้มี 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้นขอขยายทั้ง 4 ด้านจึงมีความสำคัญผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จเพราะผู้บริหารนั้นเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ครูที่ปฏิบัติการสอนในด้านต่าง ๆ และเป็นผู้ประสานและสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ชัยเสถียร พรหมศรี (2551 : 2) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบเกิดขึ้นแก่องค์กร การที่องค์กรจะมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้จัดการเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงจากภายในและจากภายนอกไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยถ้าปราศจากการบริหารจัดการทักษะการบริหารของผู้บังคับการ การจัดการที่ดีย่อมมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 49) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

วรารณณ์ เกิดผลมาก (2558 : 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการบริหารงานโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างยอดเยี่ยม

เซอร์จีโอวานนี (Sergiovani, 1980 : 267) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษานั้นคือ การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผล

กอร์ดัน (Gorton, 1983 : 158) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารนั้นคือ การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุดซึ่งได้แก่ งานด้านหลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลรวมถึงการนิเทศการสอน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนในการปฏิบัติงานความสำเร็จสูงในการปฏิบัติงานการยอมรับจากบุคคลภายในภายนอกสถานศึกษารวมถึงการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษา

การแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว

จันทร์ ตูลย์ขำรง (2553 : 20) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลในด้านการศึกษาอาชีพด้านส่วนตัวสังคมเพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองสามารถช่วยตนเองนำตนเองปรับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

เชาวนา อมรส่งเจริญ (2553 : 16) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือส่งเสริม พัฒนาบุคคลให้เข้าใจตนเอง เลือกรัดตัดสินใจได้ด้วยตนเองในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพด้านส่วนตัวสังคมอย่างถูกต้องเหมาะสมดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขเป็นประโยชน์ต่อตนเองสังคม

รัตนา เมืองจินดา (2553 : 12) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้เรียนรู้และปรับตัวทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมจิตใจเข้าใจตนเองทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองแก้ปัญหาปรับตัวให้เข้ากับสังคมสถานการณ์ต่าง ๆ โดยรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้นค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองเลือกทางเดินและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ดาวเรือง จินะ (2554 : 13) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือให้คำปรึกษากับบุคคลเพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาตนเองสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองปรับตัวแก้ไขปัญหาดต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์

สมพร วงศ์วิธูณ (2556 : 22) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง บริการที่จัดให้กับทุกคน การแนะแนวมีความสำคัญต่อชีวิตทุกระยะต้องยึดถือเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญต้องยึดหลักความจริงที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่ามีความสามารถควรช่วยให้บุคคลสร้างจุดหมายในชีวิตที่เหมาะสมและดำเนินชีวิตตามจุดหมายที่ตั้งเอาไว้ยึดหลักสิทธิและเสรีภาพระหว่างบุคคล

สติวาร์ด (Stewart. 1979 : 3) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการให้การช่วยเหลือบุคคลโดยการให้ข้อมูลและช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอนาคตของตนได้อย่างฉลาดและเหมาะสม

กู๊ด (Good. 1973 : 270) กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบนอกเหนือไปจากการสอนนักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมใช้ความรู้ความสามารถนั้นนำตนเองไปสู่ความเจริญและดำรงอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การแนะแนว หมายถึง กระบวนการในการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมจิตใจเข้าใจตนเอง ผู้อื่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่ สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองแก้ปัญหาปรับตัวให้เข้ากับสังคมสถานการณ์ ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน การเลือกแนวทางดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ความสำคัญของการแนะแนว

ชนตพร พูนปริญญา (2553 : 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนวเป็นหลักการที่ใช้สำหรับเป็นแนวปฏิบัติให้ความช่วยเหลือบุคคล โดยมีหลักการที่สำคัญคือมนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกันมีคุณค่า มีศักยภาพมีศักดิ์ศรีต้องการพัฒนาตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงได้ปัญหา ย่อมมีสาเหตุสามารถแก้ไขได้ถ้าช่วยให้มนุษย์รู้จักตนเองเข้าใจตนเองและสามารถปรับตัวเองได้

รัตนา เมืองจินดา (2553 : 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนวเป็นการพัฒนาคน โดยองค์รวมทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ เป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นนอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างผู้มีปัญญารู้เท่าทันโลก เป็นผู้คิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นมีชีวิตที่มีความสุขทั้งทางกายจิตใจสังคมปรับตนเองให้เข้ากับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนซึ่งจะมีผลทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สามารถบูรณาการความคิดคำนิยมประเพณีวัฒนธรรม เทคโนโลยีให้เข้าสู่วิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 3) กล่าวว่าไว้ว่า ความสำคัญของการแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเองรู้จักสิ่งแวดล้อมสามารถคิดตัดสินใจแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมายวางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ ปรับตนได้อย่างเหมาะสมช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 19) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้ค้นพบตนเอง เข้าใจตนเอง ผู้อื่น สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิตในการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยวิธีการของตนเองที่เหมาะสม

กิบสัน (Gibson. 1997 : 208) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนว เป็นกระบวนการวางแผนเกี่ยวกับข้อมูลทักษะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของบุคลากร ในโรงเรียน เป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตร โดยมีลักษณะ 3 ประการ

1. มีการปรับปรุงพัฒนาตลอดเวลา
2. มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. มีครูแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบหรือแล้วแต่นโยบายของสถาบัน ส่วนเป้าหมายและเนื้อหาขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน โดยมีครูแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและชี้แจงให้ทุก ๆ ฝ่ายทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตน

พรอคเตอร์ (Proctor. 1983 : 142) กล่าวว่า ความสำคัญของการแนะแนวเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มที่ยังศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนและที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วเพื่อช่วยให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุดรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการแนะแนวเป็นความรู้ความสามารถด้านศักยภาพ ความชำนาญของบุคคลในการนำกระบวนการแนะแนวไปใช้ในการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นช่วยในการปรับตัวและช่วยในการแก้ปัญหาอันจะเป็นแนวทางทำให้เกิดการปรับตัวให้อยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ขอบข่ายของการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

ด้านศึกษารวบรวมข้อมูล

จันตรี ศุภยธำรง (2553 : 24) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นบริการที่ทำการรวบรวม จัดทำแปลความหมายอย่างเป็นระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเพื่อความเข้าใจบุคคล ช่วยให้บุคคลได้เข้าใจรู้จักตนเองมากขึ้น สามารถเลือกแนวทางการพัฒนาตนเองหาทางป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเองมากขึ้น ได้อย่างเหมาะสม

ฐานิตา มีเพียร (2553 : 23) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเรื่องความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ลักษณะนิสัยสภาพบิดา มารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 20) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนทางการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ สิ่งแวดล้อม เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดระบบแล้วจะทำให้ผู้แนะแนวได้รู้จักผู้เรียนสามารถให้ความช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาได้อย่างถูกต้องช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการเข้าใจตนเองยอมรับตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 4) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการศึกษาสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบการเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนเป็นอย่างไร ต้องการอะไร ควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะใด

วารุณี ปารีพันธ์ (2555 : 20) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการศึกษาข้อมูลของนักเรียนทั้งด้านส่วนตัวครอบครัว สุขภาพ การเรียน เรื่องความสนใจ ความสามารถ ความถนัด

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 35) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นงานที่ทำให้รู้จักผู้เรียนรายบุคคลได้อย่างละเอียดในด้านข้อมูลส่วนตัว สังคม อารมณ์ และสติปัญญาที่ช่วยให้ผู้เรียนครูแนะแนวครูที่ปรึกษารู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลไปอธิบายสาเหตุของปัญหา นักเรียนหาแนวทางช่วยเหลือป้องกันแก้ไข

มิลเลอร์ (Miller. 1976 : 642) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นงานที่บุคคลได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลเรื่องข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อให้รู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนอนาคตของตนเอง

บารอน (Barron. 2003 : 229) กล่าวว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการศึกษาอาชีพและช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน ตามความต้องการของตนเอง

สรุปได้ว่า ด้านศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นการบริการที่ช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้นด้วยความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิคและวิธีการในการศึกษาข้อมูลของนักเรียนทุกด้าน ส่วนตัว ครอบครัว สุขภาพ การเรียนสังคม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ทำให้รู้จักนักเรียนได้อย่างละเอียด ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษานำข้อมูลไปอธิบายสาเหตุของปัญหาและหาทางช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านสารสนเทศ

จันตรี ตูลยธำรง (2553 : 25) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศเป็นการรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพในด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านส่วนตัวสังคมเพื่อให้ผู้รับบริการสารสนเทศสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมในการตัดสินใจวางแผนอาชีพป้องกันปัญหาพัฒนาคน

ฐานิตา มีเพียร (2553 : 24) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศ เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้วางแผนตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกแนวทางการศึกษา การประกอบอาชีพ วางแผนอนาคตและปรับปรุงบุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 21) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านสารสนเทศเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากบริการศึกษารวบรวมข้อมูลจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ตรงกับความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 5) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านสารสนเทศเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นในการตัดสินใจ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรม จริยธรรม สุขภาพ นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย จัดป้ายนิเทศ การจัดหาเอกสาร คู่มือให้อ่าน ทศนศึกษา การใช้สื่อภาพยนตร์ วิทยทัศน์ ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยมีความจำเป็นในการช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมป้องกันความล้มเหลวเลือกปรับตนให้ทันต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง

วารุณี ปารีพันธ์ (2555 : 21) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศเป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนและเพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ ข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกแนวทางการศึกษา การประกอบอาชีพตามความถนัดความสนใจ

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 36) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศ เป็นบริการที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียน โดยครอบคลุมขอบข่ายการแนะแนวประกอบด้วย สารสนเทศทางการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวสังคม สารสนเทศที่ดีต้องมีความถูกต้องทันสมัยเที่ยงตรงตรวจสอบและสมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

เซนต์ (Senn. 1978 : 19) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศ เป็นบริการที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ การศึกษา การประกอบการวางแผนอนาคต พัฒนาตนเองนำข้อที่ได้สรุปในการตัดสินใจให้ตรงกับความต้องการของตนเอง

นิกเคอร์สันต์ (Nickerson. 1992 : 355) กล่าวว่า ด้านสารสนเทศเป็นข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกเรียกมาประมวลเพื่อให้ได้ความหมายซึ่งสรุปนำไปใช้ในการทำนายหรือการตัดสินใจ ในเรื่องการศึกษา หลักสูตร อาชีพ วางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า ด้านสารสนเทศ เป็นบริการข่าวสารข้อมูลด้านการศึกษาด้านอาชีพด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจการวางแผนการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตของนักเรียนโดยจัดนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ป้ายนิเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากร การศึกษาดูงาน การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่ถูกต้องช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

ด้านให้คำปรึกษา

จันตรี ตูลยธำรง (2553 : 26) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการให้คำปรึกษาเป็นสัมพันธภาพระหว่างผู้รับบริการให้เข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นได้ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในการที่จะให้ตนเองพัฒนา

ฐานิตา มีเพียร (2553 : 25) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการช่วยให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจยอมรับตนเองและปัญหาที่กำลังเผชิญได้เรียนรู้และค้นหาเหตุแห่งปัญหา หาทางจัดการกับปัญหา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเข้าใจตนเองบุคคลสิ่งแวดล้อมนักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองปรับตัวได้ดี

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 23) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการให้ความช่วยเหลือให้ความใกล้ชิดความอบอุ่นความมั่นใจ สติปัญญาช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและเลือกได้อย่างฉลาดถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาความต้องการ การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องลึกซึ้งอย่างเพียงพอ

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 7) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการช่วยผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิตและสังคมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเองรู้ว่าปัญหาของตนอยู่ตรงไหน ควรจะแก้ไขตนเองอย่างไร การแก้ไขนั้นมีที่ทาง และควรเลือกทางใดจึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างแท้จริง เพื่อช่วยให้เด็กสามารถคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม

วารุณี ปรีพันธ์ (2555 : 23) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนเข้าใจตนเอง บุคคลและสิ่งแวดล้อมและนักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองและปรับตัวได้ดี

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 38) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นบริการที่ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ค้นพบแนวทางวิธีแก้ปัญหาได้ด้วยศักยภาพของตนเอง ครูที่ปรึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ไร้วางใจและรักษาความลับให้กับผู้มาขอรับคำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษานำหลักจิตวิทยามาใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการยอมรับเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นลดความคับข้องใจไม่สบายใจพร้อมยอมรับปัญหาและแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

โอลเซน (Ohlsen. 1970 : 31) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ปกติให้มีการยอมรับปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและพยายามแก้ไขปัญหานั้นก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาที่รุนแรงการให้คำปรึกษายังจะช่วยให้ผู้มีปัญหาสามารถเรียนรู้ นำความคิดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แฮนเซน และสมิธ (Hansen and Smith. 1976 : 6) กล่าวว่า ด้านให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้มีการสำรวจตนเองและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้วพยายามปรับปรุงแก้ไขเจตคติและพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ด้านให้คำปรึกษา เป็นการจัดการกระบวนการที่มีหลักการขั้นตอน จุดมุ่งหมายในการปรึกษาที่ชัดเจนตามหลักการปรึกษาเชิงจิตวิทยาช่วยให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจ ยอมรับตนเองปัญหาที่กำลังเผชิญ ได้เรียนรู้ค้นหาเหตุแห่งปัญหาหาทางจัดการกับปัญหาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ค้นพบแนวทางวิธีแก้ปัญหาได้ด้วยศักยภาพของตนเองโดยผู้ให้คำปรึกษาหรือครูแนะแนวควรเก็บรักษาความลับเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการยอมรับเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นลดความคับข้องใจไม่สบายใจพร้อมยอมรับปัญหาและแสวงหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ด้านจัดวางตัวบุคคล

จันทร์ ตูลยธำรง (2553 : 28) กล่าวว่า ด้านจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการที่ช่วยให้บุคคลดำเนินตามแผนที่ตนเองวางไว้ทั้งในขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษาและเมื่อออกจากสถานศึกษาไปแล้ว เพื่อให้ความช่วยเหลือให้บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือสามารถพัฒนาตนเองได้ถึงขีดสุดของความสามารถของเขามืออยู่

ฐานิตา มีเพียร (2553 : 27) กล่าวว่า ด้านจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่นักเรียนได้รับบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ และความถนัดตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมตามความรู้ความต้องการในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจเป็นการส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือผู้เรียนด้วยรูปแบบวิธีการหลากหลาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 24) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินการตามที่ตัดสินใจเลือกไว้ได้เรียนในวิชาหรือประกอบอาชีพที่เลือกไว้ตรงกับความต้องการของตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 8) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านจัดวางตัวบุคคลเป็นการป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ เป็นการจัดการกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ได้รับการฝึกฝน ได้รับการช่วยเหลือตามควรแก่กรณีเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองตามความต้องการอย่างเหมาะสม กิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ ความสามารถแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคนรวมทั้งการจัดทุนการศึกษา อาหารกลางวัน การหางานพิเศษ

วารุณี ปารีพันธ์ (2555 : 21) กล่าวว่า ด้านจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการนักเรียนให้ได้รับข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิตที่เหมาะสมช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะช่วยตนเองได้ ให้เขารักและเข้าใจตนเองผู้อื่นในสังคม ปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดีสามารถแก้ปัญหา เลือกลงและตัดสินใจได้ด้วยตนเองสามารถดำเนินชีวิตและ

ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีจึงมีความสุข ความเจริญ และความก้าวหน้าในชีวิตได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 40) กล่าวว่า ด้านจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการป้องกันส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวสังคมด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

ครุม โบลท์ (Kruboltz. 1970 : 365) กล่าวว่า ด้านจัดวางตัวบุคคล เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะช่วยให้ผู้ประสบปัญหาได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะเผชิญกับสภาพความเป็นจริงและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โจนส์ (Jones. 1980 : 36) กล่าวว่า การจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการช่วยเหลือบุคคลอีกคนหนึ่งโดยมุ่งที่จะให้เกิดความเจริญงอกงาม รับผิดชอบต่อตนเองได้เป็นอย่างดี มีขอบเขตครอบคลุมไปถึง โรงเรียน ครอบครัว วงการธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม โรงพยาบาล วงการปกครองทุกหนทุกแห่งที่ต้องการความช่วยเหลือและมีบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือ

สรุปได้ว่า ด้านจัดวางตัวบุคคล เป็นการบริการที่จัดเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการฝึกฝนตามแต่กรณี โดยจัดความช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบวิธีการที่หลากหลายครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวสังคมช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเรียนแผนการเรียนที่เหมาะสมร่วมกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความถนัด ความสามารถความสนใจการช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการทำงานพิเศษ การจัดหาทุนการศึกษา ทุนอาหารกลางวัน ส่งเสริมและช่วยเหลือนักเรียนในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคมด้วยวิธีการหลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของนักเรียน

ด้านติดตามและประเมินผล

จันทร์ ตูลย์ธำรง (2553 : 29) กล่าวว่า ด้านติดตามและประเมินผลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อศึกษาผลของการปฏิบัติงานหรือการให้บริการต่าง ๆ ได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการแนะแนวมากขึ้น

ฐานิตา มีเพียร (2553 : 28) กล่าวว่า ด้านการติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามประเมินผลคุณภาพการให้บริการการจัดกิจกรรมแนะแนวการจัดงาน โครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนวเพื่อนำผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุงการรวมข้อมูลมาใช้ในการประเมินผลงานเพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงงานแนะแนว

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 25) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามผลผู้เรียนภายหลังจากที่ได้รับบริการแนะแนวไปแล้วได้ประโยชน์มากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้จัดบริการแนะแนวได้ทราบว่าบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนั้นได้ผลมากน้อยเพียงใดมีจุดเด่นอะไรบ้าง มีจุดอ่อนที่จะต้องรีบปรับปรุงแก้ไข

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 9) ได้กำหนดไว้ว่า ด้านติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียนการติดตามและประเมินผลประกอบด้วย ด้านติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียน เช่น ติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาประเมินผลสำเร็จ การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและด้านติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใดได้ผลหรือไม่ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไรและควรขยายผลต่อไปหรือไม่

วารุณี ปรีพันธ์ (2555 : 22) กล่าวว่า ด้านติดตามประเมินผลเป็นการติดตามบริการแนะแนวที่จัดไปแล้วเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียนผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใดเพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงให้งานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อัจฉญา จูเจริญ (2556 : 42) กล่าวว่า ด้านติดตามและประเมินผลเป็นบริการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวทั้งสี่บริการข้างต้นว่าดำเนินการไปแล้วเป็นอย่างไรมีผลดีผลเสียเกิดขึ้นอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมผู้เรียนและการดำเนินงานแนะแนวต่อไป

กูบา และลินคอน (Guba and Lincoln. 1982 : 311) กล่าวว่า ด้านติดตามและประเมินผลเป็นบริการเป็นผลต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่จริงเป็นงานที่เกิดตามมาหลังจากบริการใดบริการหนึ่งสิ้นสุดลงเพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นแก่ นักเรียนและผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโครงการ งานติดตามผลมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้น ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียน

คูฟแมน (Kaufman.1993 : 60) กล่าวว่า ด้านติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียนการติดตามประเมินผล งานติดตามผลมีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียนเพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า ด้านติดตามและประเมินผล เป็นการบริการที่มีระบบขั้นตอนในการติดตามประเมินผลคุณภาพการให้บริการ การจัดกิจกรรมแนะแนวการจัดงานโครงการต่าง ๆ ของงานแนะแนว เพื่อนำผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการวางแผนงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้กำหนดไว้ว่า เป็นองค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศปลูกฝังคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเป็นไทยและดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากลส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน ตามเป้าหมายการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษาผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพและได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการแนะแนวตามแนวคำเนิการของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ออนไลน์. 2552)

1. จัดทำแผนพัฒนากรอบแนวคิดและเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในการพัฒนาศักยภาพดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้หลักการกระบวนการจัดบริการกิจกรรมแนะแนว การบูรณาการทักษะชีวิตแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจรักและเห็นคุณค่าในตนเองผู้อื่นคิดเป็นใช้ชีวิตเป็นสามารถตัดสินใจวางแผนการศึกษา อาชีพ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สนับสนุนองค์ความรู้สื่อเกี่ยวกับการใช้หลักการกระบวนการแนะแนว การจัดบริการการบูรณาการทักษะชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้สถานศึกษา นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา คัดสรรสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นด้านการแนะแนว

2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวจัดกิจกรรมพัฒนาครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวอย่างต่อเนื่องจัดการศึกษาดูงานด้านการแนะแนวทั้งในและต่างประเทศให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง

3. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้รู้เข้าใจเห็นความสำคัญและมีบทบาทในกระบวนการแนะแนวส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาพัฒนาผู้เรียน

4. จัดให้มีกลุ่มงานแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบสารสนเทศทางการแนะแนวที่มีคุณภาพทันสมัยนำไปใช้ในการบริหารจัดการการแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแนะแนวระดับเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนจัดสรรอัตราให้สถานศึกษามีครูแนะแนวที่มีวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสถานศึกษาละ 1 คน ส่งเสริมสนับสนุนให้การวิจัยเผยแพร่ผลงานวิจัยตลอดจนนำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนางานแนะแนวและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกระดับจัดการรวบรวมและเผยแพร่แหล่งข้อมูลเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างเครือข่ายแนะแนวของสถานศึกษา นิเทศส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการการแนะแนวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

5. วางแผนและร่วมกำหนดโครงสร้างระบบบริหารจัดการการแนะแนวตามขนาดและบริบทของสถานศึกษา จัดทำแผนการพัฒนางานทางการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว กำกับ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนจัดหาสื่อเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีคุณภาพและทันสมัยพัฒนาครูแนะแนวให้สามารถจัดทำและใช้สื่อเครื่องมือรวมทั้งการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพและเป็นปัจจุบันนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนวระดับสถานศึกษา

6. สนับสนุนให้มีการดำเนินงานยกย่องเชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายการแนะแนวที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนวที่ดี สร้างแรงจูงใจโดยการให้ความสำคัญการแนะแนวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้มีกลุ่มชมรมองค์กรแนะแนวจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ชมรม สถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นการจัดการงานแนะแนวอย่างมีระบบด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการบริหารให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายโดยจัดให้มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบมีวิธิดำเนินการและมีทรัพยากรสนับสนุน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูล ด้านสารสนเทศ ด้านให้คำปรึกษา ด้านจัดวางตัว

บุคคล และด้านติดตามและประเมินผล เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 6 ที่ได้กำหนดไว้ว่าส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
 ปลุกฝังคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
 ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 มีความเป็นไทยและดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาการแนะแนว
 โดยจัดทำแผนพัฒนากรอบแนวคิดและเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในการพัฒนาศักยภาพตนเอง
 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพครูแนะแนว ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร
 ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้รู้เข้าใจเห็นความสำคัญบทบาทในกระบวนการแนะแนว จัดให้มีกลุ่มงาน
 แนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบสารสนเทศทางการแนะแนวที่มี
 คุณภาพทันสมัย วางแผนและร่วมกำหนดโครงสร้างระบบบริหารจัดการการแนะแนวตามขนาด
 และบริบทของสถานศึกษา สนับสนุนให้มีการดำเนินงานยกย่องเชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายการ
 แนะแนวที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนวที่ดี ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาจึงมี
 บทบาทสำคัญที่ทำให้สภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

อาครี และมาร์ควิส (Acree and Marguis. 1975 : 281) ได้ศึกษาเจตคติและการดำเนินงาน
 เกี่ยวกับการบริการแนะแนวของครูใหญ่ใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำรัฐเทนเนสซี
 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริการแนะแนวไม่สำเร็จ
 เพราะโรงเรียนไม่มีผู้ให้คำปรึกษาเต็มเวลาจากหนึ่งประมาณสำหรับใช้ในโครงการแนะแนว
 ที่โรงเรียนได้รับอย่างน้อยมากครูใหญ่มีความเห็นว่าบริการแนะแนวในโรงเรียนมัศึกษามีคุณค่า
 มากเพราะฉะนั้น แต่ละโรงเรียนควรมีครูแนะแนวที่ได้รับการฝึกอบรมระดับชั้นปริญญาบริการที่
 ครูใหญ่อยากให้โครงการแนะแนวคือการให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามความต้องการของ
 นักเรียนการปรับปรุงรายวิชาของโรงเรียนการฝึกอบรมครูประจำการ ครูแนะแนวจะดำเนินได้ดี
 ถ้าครูใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการบริการแนะแนว

ฮิกกินส์ (Higgins. 1975 : 7057-A) ได้ศึกษา ทักษะของผู้บริหารที่มีต่อโครงการแนะแนว
 ของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนมากรับรู้ว่าคุณครูแนะแนวของโรงเรียนให้บริการนักเรียน
 ผู้บริหารรู้สึกว่าคุณให้คำปรึกษาควรมีเวลา 36-56 % ของเวลาทำงานในการให้คำปรึกษานักเรียน
 เป็นรายบุคคล ผู้บริหารให้ความเห็นว่าอัตราส่วนระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียนควรจะเป็นผู้ให้

คำปรึกษา 1 คน ต่อนักเรียน 320 คน และเห็นว่าการปรับปรุงโครงการแนะแนวให้ดีขึ้นคือการเพิ่มจำนวนผู้ให้คำปรึกษา

คลิก (Click. 1991 : 3261-A-A) ได้ศึกษา ทักษะคติของอาจารย์ใหญ่ จำนวน 475 คน และครูผู้ให้คำปรึกษา จำนวน 148 คนในโรงเรียนประถมศึกษารัฐเท็กซัส ระหว่างปี 1969-1970 ผลการวิจัยพบว่า ทั้งอาจารย์ใหญ่และครูที่ปรึกษามีทัศนคติตรงกันดังนี้การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลการให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครองมีความสำคัญมากที่เรียงตามลำดับการให้บริการสนเทศทางด้านอาชีพ การวางแผนด้านหลักสูตรการเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาด้านร่างกายพบว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาคือ การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลการวางแผนด้านนักศึกษาเป็นรายบุคคลการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาทางบริการแนะแนวควรได้รับการปรับปรุงขยายผลในโรงเรียนให้มากขึ้น

มูชาโด (Muchado. 2003 : 2800 - A) ได้ศึกษา ความต้องการการบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในบอสตัน โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ กลุ่มสนใจใช้การสังเกตและการบันทึกเทปคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความกังวลเกี่ยวกับการสอบการเลือกอาชีพที่นักเรียนมีความอ่อนไหวต่อปัญหาในทุกเรื่องดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้การสนับสนุนเพื่อให้พวกเขามีพลังต่อสู้กับปัญหาที่กำลังเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้ปกครองและผู้ให้คำปรึกษามีความกังวลเกี่ยวกับสภาพการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กล่าวว่าการให้คำแนะนำในโรงเรียนยังมีความจำเป็นกิจกรรมแนะแนวและการให้คำปรึกษามีประโยชน์มากและครูแนะแนวจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม

งานวิจัยในประเทศ

เขาวนา อมรสังเจริญ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านบริการรวบรวมข้อมูล ด้านบริการสารสนเทศและด้านบริการติดตามผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านให้คำปรึกษา และ 2) การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนทั้งภาพรวมแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ฐานิตา มีเพียร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาระบบงานแนะแนวโรงเรียนชาติวิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า พัฒนางานบริการงานทั้ง 5 งาน ประกอบด้วย งานศึกษารวบรวมข้อมูลงานให้สารสนเทศ งานให้คำปรึกษา งานป้องกัน ส่งเสริม

พัฒนาช่วยเหลืองานติดตามและประเมินผล โดยดำเนินการตามกรอบงานการพัฒนา 5 ชั้นเริ่มตั้งแต่ การศึกษาระบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์ความต้องการ และออกแบบระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละงานให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนว ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบงานให้สามารถบำรุงรักษาดูแลระบบให้สามารถดำเนินงานแนะแนวได้เป็นอย่างดี

สมทรง สีสม และคณะ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ด้านการศึกษาสำรวจข้อมูลมีระดับสูงสุดคือ ด้านงานศึกษา สำรวจข้อมูล รองลงมาคือด้านการติดตามและประเมินผลและต่ำสุดคือด้านงานสารสนเทศ และ 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกันในภาพรวม มีความแตกต่างกันด้านงานสารสนเทศและด้านงานให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ปทุม มหาปราบ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาสูงสุดคือด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน รองลงมาคือด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการติดตามผล และด้านบริการให้คำปรึกษา ตามลำดับ และ 2) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้านรวมทั้งสิ้น 42 แนวทางด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน จำนวน 8 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญเช่น กำหนดจัดให้มีการประชุมสรุปปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ด้านบริการสารสนเทศ จำนวน 9 แนวทางมีแนวทางแก้ไขที่สำคัญเช่น สรุปรายงานผลการจัดบริการสารสนเทศ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและบุคลิกภาพและการปรับตัวในสังคม ด้านบริการให้คำปรึกษาจำนวน 10 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญเช่นติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บังคับบัญชา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลจำนวน 8 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญเช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้พิจารณาอบทุนการศึกษาและด้านบริการติดตามผล จำนวน 7 แนวทางมีแนวทางแก้ไขที่สำคัญเช่น สำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรเพื่อคัดเลือกผู้มีความเหมาะสม โดยทั้งสิ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 18 แนวทางระดับมาก

23 แนวทาง และระดับปานกลาง 1 แนวทาง และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง และระดับมาก 36 แนวทาง

พชรภมล เปี้ยดี (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน และด้านให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) บุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน กลุ่มสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างจากกลุ่มสถานศึกษาขนาดกลาง และกลุ่มสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัฐฉญา แพทย์ศาสตร์ วรินทร์ ธรรมคพุม และเนตรชนก บุญเพ็ง (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลของการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล ตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านตนโดยทั่วไป ด้านตนทางสังคม และด้านตนทางครอบครัว เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อสถานศึกษาการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสภาพการบริหารงาน ซึ่งจะต้องพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จการบริหารเป็นความสามารถทางพฤติกรรมในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดคุณภาพภายใต้ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ด้านศึกษารวบรวมข้อมูล ด้านสารสนเทศ ด้านให้คำปรึกษา ด้านจัดวางตัวบุคคล ด้านติดตามและประเมินผล เข้าสู่กระบวนการบริหาร ผู้บริหารและครูจะต้องใช้ความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการ

บริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาและพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี